

Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. nr.: 33 92 50 00
E-mail: stuk@stukuvvm.dk
www.stukuvvm.dk
CVR nr.: 29634750

Til udbydere af erhvervsuddannelse

Vejledning om forsøg for elitesportsudøvere på erhvervsuddannelser

19. april 2017
Sags nr.:16/06664

Baggrund for forsøget

De gældende regler for erhvervsuddannelserne indeholder allerede muligheder for at tage særlige hensyn til eliteidrætsudøvere, således at de får bedre mulighed for at tage en erhvervsuddannelse, samtidig med at de udøver deres eliteidræt. Der er dog ingen udtrykkelig hjemmel til, at Team Danmark-elever kan få tilrettelagt deres uddannelsesforløb på særlige betingelser, således som det kendes fra de gymnasiale uddannelser.

Eliteidrætsudøvere vil som oftest have brug for en større grad af fleksibilitet, end der normalt kan gives, og Undervisningsministeriet har derfor på baggrund af et samarbejde med Team Danmark og Danske Erhvervsskoler igangsat et treårigt forsøg for elitesportsudøvere på erhvervsuddannelser, som har en sportslig godkendelse fra Team Danmark, der skal gøre det mere attraktivt for disse elitesportsudøvere at gennemføre en erhvervsuddannelse.

Det skal understreges, at forsøget kun omfatter elever, der har en sportslig godkendelse af Team Danmark, og som på tidspunktet for bekendtgørelsens ikrafttrædelse er påbegyndt en erhvervsuddannelse, eller som påbegynder en erhvervsuddannelse i perioden fra den 1. januar 2017 til den 31. december 2019. En erhvervsuddannelse, der er påbegyndt i medfør af forsøget, kan færdiggøres efter udløbet af forsøgsperioden.

Institutionen skal derfor sikre sig, at den pågældende elev har fået en sportslig godkendelse af Team Danmark. Team Danmark vil normalt orientere den institution, hvor elitesportsudøveren har ønsket at påbegynde sin erhvervsuddannelse, om elevens sportslige godkendelse.

Kriterierne for at opnå en sportslig godkendelse er beskrevet i folderen ”Ungdomsuddannelse og Elitesport”, som er tilgængelig på Team Danmarks hjemmeside, og som opdateres hvert år i november. Det er Team Danmark, der - i samarbejde med specialforbundene - fastsætter kriterier

for den enkelte idrætsgren. Derudover er det Team Danmark, der – også i samarbejde med specialforbundene – vurderer, om en atlet kan opnå en sportslig godkendelse.

Elitesportsudøvere, der af Team Danmark har fået en sportslig godkendelse, er omfattet af forsøgsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1772 af 21. december 2016 om forsøg for elitesportsudøvere på erhvervsuddannelser.

Forsøget

Bekendtgørelsen er udarbejdet med hjemmel i henholdsvis § 4, stk. 1, samt forsøgsbestemmelsen i § 68, i lov om erhvervsuddannelser, og dispensationerne tager afsæt i følgende:

- Grundforløbets 1. og 2. del kan hver især strækkes ud over en periode på op til 30 uger, men med et maksimalt timetal svarende til den almindelige tilrettelæggelse på 20 uger.
- Hovedforløbets skoledele kan forlænges med 50 pct. efter samme model som i grundforløbet.
- Eleven vil kunne undervises i supplerende skolepraktik i stedet for i virksomheden i perioder med særlig meget sportsaktivitet. Dermed fraviges reglen om, at eleven skal være optaget i skolepraktik i umiddelbar forlængelse af grundforløbet.
- Ligeledes fraviges bestemmelser i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser om faglig og geografisk mobilitet samt praktikpladssøgning, idet det er en forudsætning for deltagelse i supplerende skolepraktik efter forsøget, at eleven har indgået en uddannelsesaftale for hele uddannelsen.
- I øvrigt er de generelle regler om erhvervsuddannelser gældende.

Undervisningsministeriet har tidligere udsendt en vejledning med en række råd og vink, som institutionerne kan gøre brug af, når de har eliteidrætsudøvere som elever. Med henblik på at udfolde mulighederne på baggrund af forsøget samt ajourføre omtalte råd og vink har Undervisningsministeriet i samarbejde med Team Danmark og Danske Erhvervsskoler udarbejdet nedenstående:

SU

Der er mulighed for at opnå SU for elever optaget efter reglerne i forsøgsbekendtgørelsen. I den forbindelse skal der gøres opmærksom på, at SU-reglerne for eud-forløb generelt også gælder for elitesportsudøverne under forsøget, herunder kravet om studieaktivitet og regler i forbindelse med orlov. Se eventuelt generelt om SU på hjemmesiden for Statens Uddannelsesstøtte <http://www.su.dk>.

Generelle råd og vink

Eliteatleter har generelt et behov for tryk omkring de uddannelsesmæssige forhold for at kunne fokusere på den daglige træning. Det er

vigtigt for atleten, at der undervejs er sikkerhed om mulighederne for træning i forbindelse med praktikforløbene i uddannelsen.

Hvis en eliteidrætsatlet skal kunne gennemføre en erhvervsuddannelse samtidig med, at eliteidrætskarrieren skal passes, kræver det, at alle parter omkring atleten er involveret i projektet. Det betyder, at atleten finder en dedikeret arbejdsgiver, og at institutionen er villig til at give atleten særlige vilkår. Men de øvrige parter skal også være med og være bevidste om atletens behov og de udfordringer, som atleten møder i krydsfeltet mellem undervisning, praktikuddannelse, træning, stævner og fritid.

Der vil være et behov for, at institution, arbejdsgiver, Team Danmark, specialforbund, klub og eleven taler sammen om at tilrettelægge forløbet for eleven således, at alle parter forpligter sig til at finde en samlet løsning for eleven. Det anbefales derfor at holde et fælles koordineringsmøde tidligt i elevens uddannelsesforløb mellem institutionen, arbejdsgiveren, eleven og klubben samt evt. specialforbundet med henblik på at tilrettelægge forløbet for eleven. Et sådant møde kunne afvikles i forbindelse med, at uddannelsesaftalen indgås. Mødets temaer kan være: Forventet fravær i forbindelse med sportslige aktiviteter, ansøgning om supplerende undervisning, skoleophold på andre institutioner, planlægning og koordinering af opgaveafleveringer, aftaler om information til atletens lærere, fokus på at atletens hverdag hænger sammen.

Der bør udarbejdes referater fra møderne, så det er klart, hvad der er aftalt.

Det anbefales desuden, at der udover ovenstående afholdes to møder årligt, hvor atletens sportslige aktivitetsplan gennemgås og koordineres med de uddannelsesmæssige opgaver.

Gennem arbejdet med at tilrettelægge forløbet, vil det kunne sikres, at parterne er opmærksomme på elevens behov i forhold til kravene i uddannelsen. Dermed lægges fundamentet for det fremtidige samarbejde om elevens uddannelse.

Institutionen bør være arrangør af koordineringsmødet.

Forlænget uddannelsesforløb

Hvis en elev ønsker et forlænget erhvervsuddannelsesforløb på grund af eliteidræt, kan det lade sig gøre, hvis eleven har opnået en sportslig godkendelse fra Team Danmark.

Det anslås, at 1-3 pct. ud af de ca. 750 elitesportsudøvere, som årligt opnår Team Danmarks sportslige godkendelse, vælger at påbegynde en erhvervsuddannelse - det vil sige mellem 8 og 23 elever. Heraf vil kun nogle af disse elever gøre brug af forsøgsordningen, og meget få vil have behov for den maksimale udnyttelse af forsøgsbestemmelserne.

Elevens uddannelsesaftale skal tage højde for en eventuel forlængelse, og der er hjemmel i erhvervsuddannelsesloven til at aftale en længere uddannelsestid end den almindelige, hvis elevens uddannelsestid skal forlænges på grund af fravær. I den forbindelse opfordres institutionerne til at indhente dokumentation i form af udtalelser om fx træningsomfang, konkurrencedeltagelse, herunder deltagelse på landshold el. lign., fra respektive specialforbund og/eller klubber, der dokumenterer elevens sportslige niveau samt kontraktlige forpligtelser.

Institutionen har det primære ansvar for, at der i samarbejde med eleven og arbejdsgiveren bliver indgået en personlig uddannelsesplan. For at planen omfatter alle relevante problemstillinger, er det hensigtsmæssigt, hvis planen for en eliteidrætsudøvende elev ikke alene udarbejdes i et samarbejde mellem institutionen, eleven og arbejdsgiveren, men også inddrager Team Danmark og specialforbundet.

Opstår der ændringer i elevens forhold undervejs i uddannelsen, skal eleven, erhvervsskolen og arbejdsgiveren opdatere den personlige uddannelsesplan. Institutionen har det primære ansvar for opdateringen af den personlige uddannelsesplan, men Team Danmark kan eventuelt bistå parterne i forbindelse med en sådan opdatering.

Koordination

Det anbefales, at den enkelte institution udarbejder en vejledning til atleter om forholdene og mulighederne på institutionen.

Alle institutioner med Team Danmark-elever bør have en Team Danmark-koordinator eller en kontaktperson. En vigtig funktion for Team Danmark-koordinatoren er at støtte eleverne i krydspresset mellem uddannelse og idræt. Dette sker i dialog og konstruktiv tilgang til de udfordringer, der kan være i samarbejdet mellem atlet, institution og klub/specialforbund.

Undervisning

Eleverne skal efterleve institutionens fraværregler, men institutionen kan dog i særlige tilfælde, for eksempel i forbindelse med træningsophold eller lignende, efter elevens anmodning, bevilge en kortvarig undervisningsfrihed, hvis institutionen skønner, at eleven kan nå uddannelsens mål ved at udnytte forsøgsbekendtgørelsens mulighed for at udstrække undervisningen og afvikle den på et andet tidspunkt. Det kan fx ske efter almindelig daglig undervisningstid, i weekender, på fridage eller ferier, men også i forlængelse af den planlagte slutdato for skoleundervisningen. Sker den manglende undervisning efter afslutningen af undervisningen for de øvrige elever i GF1, skal institutionen være opmærksom på, at tilrettelægge undervisningen på en sådan måde, at det er foreneligt med overgang til GF2.

For elever med en uddannelsesaftale træffes afgørelsen om undervisningsfrihed efter aftale med arbejdsgiveren. For elever uden uddannelsesaftale træffes beslutningen af institutionen.

Institutionen skal være opmærksom på de særlige betingelser, der er knyttet til eux. Se eventuelt under ”Eksaminer og prøver”.

I tilfælde, hvor der er behov for supplerende undervisning for at sikre, at eleven opnår de nødvendige kompetencer, kan institutionen ansøge Team Danmark om finansiering af den supplerende undervisning. Institutionen søger elektronisk via portalen:

<https://supplerendeundervisning.teamdanmark.dk>

Institutionen vil i forbindelse med ansøgningen om finansiering skulle beskrive tidsforløbet for afviklingen af undervisningen, herunder hvilke fag og antallet af timer, der søges om. Der bevilges som udgangspunkt en times supplerende undervisning pr. fraværsdag.

Den supplerende undervisning planlægges i samarbejde med eleven. Det betyder, at eleven skal kontakte den ansvarlige på institutionen, når der er planlagt sportsligt fravær. Institution og elev finder i fællesskab frem til, hvor mange timer, der skal søges om, og det skal planlægges inden for hvilken periode, undervisningen skal gennemføres.

Team Danmark bevilger dog kun supplerende undervisning, hvis den eliteidrætsudøvende elev har været fraværende som følge af sportslige aktiviteter, der er støttet af specialforbundet, fx landsholdstrænings eller internationale turneringer/mesterskaber arrangeret af atletens specialforbund.

Team Danmark yder således ikke støtte til supplerende undervisning i forbindelse med klub- og kraftcenteraktiviteter. Institutionen kan eventuelt undersøge, om atletens klub eller specialforbund yder støtte til supplerende undervisning.

Det skal bemærkes, at institutionen ikke kan undlade at tilbyde eleven supplerende undervisning efter reglen herom i lov om erhvervsuddannelser, hvis eleven har et aktuelt behov, udover hvad Team Danmark yder tilskud til.

Atleternes pressede hverdag giver sjældent plads til at indlægge ekstra undervisning i det ugentlige skole- og træningsskema. En atlet på træningslejr vil dog ofte have mulighed for at afse et par timer om dagen, hvor der er fokus på skolearbejdet. Her kunne atleten fx få undervisning af en lærer via Skype eller lignende fjernundervisningsmetode.

Institutionerne opfordres derfor til at benytte Internetbaserede værktøjer som kommunikationskanal mellem atlet og underviser. Den teknologiske

udvikling har muliggjort virtuel undervisning, og institutionerne opfordres derfor til at bruge og videreudvikle de muligheder, der er. Institutionerne opfordres i endnu højere grad til at bruge de online-materialer, som allerede nu kan findes på nettet, mere systematisk. Inspiration kan fx findes på www.emu.dk

Der kan med fordel og lokalt på institutionen laves study-buddy-ordninger, hvor klassekammerater kan hjælpe med at videresende den fornødne information til de elever, som er bortrejst. Det kan endvidere undersøges, om undervisningen kan optages på video, som efterfølgende kan downloades af atleten fra et vilkårligt sted i verden. Endelig er der mulighed for, at undervisningen kan ”transmitteres” via Skype eller tilsvarende platforme.

Aflevering af skriftlige og praktiske opgaver

I det omfang, der indgår skriftlige og praktiske opgaver aftales og planlægges dette mellem atleten, den pågældende underviser og Team Danmark koordinatoren.

Det anbefales meget, at institutionens lærere tager højde for atleternes særlige situation, så atleterne i god tid kan planlægge, hvornår de skal arbejde med sådanne opgaver. Derudover bør muligheden for fleksible afleveringsdatoer undersøges og aftales mellem lærer og atlet – og meget gerne for mindst et kvartal.

Eksaminer og prøver

Eliteidrætsudøvende elever kan på grund af sportslige aktiviteter være forhindret i at deltage i de ordinære prøver og eksaminer. Eleverne kan i visse tilfælde søge institutionen om at aflægge prøve i sygeeksamensterminen.

På hovedforløbet deltager eleven typisk i en afsluttende prøve. Den afsluttende prøve kan indgå i skoledelen under den sidste skoleperiode i uddannelsen. Den afsluttende prøve kan også finde sted efter skoleperioden som en svendeproe afholdt af det faglige udvalg

Hvis en eksamen falder sammen med en vigtig konkurrence/træningslejr, kan der i særlige tilfælde arrangeres en ekstraordinær eksamen, som typisk vil ligge i førstkommende eksamenstermin. Hvis der er tale om fravær, som skyldes Team Danmark-støttede aktiviteter, kan institutionen søge Team Danmark om dækning af eventuelle merudgifter, der er forbundet med en ekstraordinær prøve.

Institutionen skal være opmærksom på de særlige betingelser, der er knyttet til eux. Eux-elever kan have vanskeligt ved at udnytte mulighederne for at forlænge grundforløbet, da der er to centralt fastsatte årlige eksamensterminer, som ikke kan fraviges for fag på gymnasialt niveau på

eud. Forlængelsen kan derfor medføre ”huller” i elevens uddannelsesetid. Givet at alle elitesportsudøverne er meget forskellige i forhold til træningsbehov mv., må der findes konkrete løsninger for den enkelte elev. Institutionerne må i vejledningen af den enkelte elev, der ønsker eud, lægge vægt på, hvad de indebærer for elevens uddannelse i forhold til de muligheder, som institutionen konkret har for at tilrettelægge undervisningen for eleven.

Praktikuddannelsen

Hvis forlængelse af skoledele medfører et ønske om forlængelse af den samlede uddannelseslængde, skal der ansøges herom efter gældende regler – det vil sige jf. § 58, stk. 1, nr. 4, i lov om erhvervsuddannelser, hvorefter det mellem virksomhed og elev kan aftales at forlænge uddannelsesaftalen med et tidsrum svarende til fraværet.

For at muliggøre øget fleksibilitet i praktikuddannelsen er det muligt at dele af praktikuddannelsen endvidere vil kunne finde sted på praktikcenter i perioder med særlig meget sportsaktivitet, herunder halve dage, i stedet for i virksomheden, selv om virksomhedens praktikpladsgodkendelse ikke er betinget af, at eleven modtager supplerende skolepraktik.

Samtidig fraviges reglen om, at eleven skal være optaget i skolepraktik i umiddelbar forlængelse af grundforløbet. Ligeledes fraviges bestemmelser i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser om EMMA-kriterierne i forhold til Mobil geografisk, Mobil fagligt og Aktivt praktikpladssøgende. Egnethedsbetingelsen fraviges dog ikke.

Uddannelses tiden skal søges forlænget med elevens fravær efter gældende regler, hvis summen af virksomhedspraktik og skolepraktik samt skoleundervisningstiden ikke svarer til den samlede normerede uddannelsesetid.

Ny mesterlære

I forbindelse med institutionernes dialog med virksomhederne, bør det overvejes, om modellen for ny mesterlære er mere hensigtsmæssig på grund af muligheden for betydelig fleksibilitet. I nogle tilfælde vil ny mesterlære være en bedre model for en eliteidrætsudøver end vejen gennem grundforløbet. I ny mesterlære er grundforløbets 2. del erstattet af et års praktisk oplæring i virksomheden eventuelt suppleret med skoleundervisning i visse fag og åbner derfor muligheder for en anderledes fleksibel tilrettelæggelse. Dette forudsætter en velvillig praktikvirksomhed. Læs eventuelt mere om ny mesterlære via dette link:

<http://www.uvm.dk/Uddannelser/Erhvervsuddannelser/Uddannelser/Eud/Andre-veje-til-en-erhvervsuddannelse/Ny-mesterlaere>

Administrative konsekvenser ved forsøget

Som ordningen er tilrettelagt, er der ikke behov for særlige tilskudsregler.

På grund af forsøgets omfang gennemføres der ikke systemmæssige ændringer. Forsøget medfører derfor ikke, at der oprettes en ny elevtype for elever, der indgår i forsøget. Eleverne skal indberettes efter de almindelige regler.

Ved eventuel tilrettelæggelse af supplerende skolepraktik, skal dette ikke registreres i EASY-P. Skolen skal imidlertid have taxameter, hvorfor det oprettes i EASY-A som et normalt skoleophold med et særligt tilskudsmærke (SUPRA).

Til brug for tilsyn med forsøgsordningen, skal institutionen manuelt mailen nedenstående data for de elever, som er omfattet af forsøget, til Undervisningsministeriet.

Der skal indberettes følgende: Elevens navn; de seks første cifre i cpr-nummer; start og slutdato; højest opnåede skole/uddannelse inden start; eventuelt GF1 med hovedområde; GF2 og valg af uddannelse. Ved ændring af indberettede oplysninger, afbrudt uddannelsesforløb mv. skal Undervisningsministeriet straks modtage underretning herom.

Mailen bedes sendt til stukeko@stukuvvm.dk med emnet ”Team Danmark – eud”.

Team Danmark informerer Undervisningsministeriet om, hvilke elever, som har opnået sportslig godkendelse, samt hvornår og på hvilken institution, den enkelte elev forventes at starte sin erhvervsuddannelse.

Kontaktpersoner

- Forsøget generelt: Stig Nielsen, 3392 5450, Stig.Nielsen@stukuvvm.dk
- Jura: Silvia Fernandez, 33 92 53 31, silvia.fernandez@stukuvvm.dk
- Tilskud: Jørgen Nielsen, 3392 5243, Jorgen.Nielsen@stukuvvm.dk

Med venlig hilsen

Stig Nielsen
Specialkonsulent
Direkte tlf. +45 33 92 54 50
Stig.Nielsen@stukuvvm.dk